

HPD "Zagreb-Matica" organizira jednodnevni izlet
/ uz suradnju GRUPA GORANIN /

Tragom baštine - ZRINSKA GORA

(uspon Stražbenica - utvrda Gvozdansko - spust selo Gvozdansko)

**Utvrda GVOZDANSKO /obronci ZRIN GORE/
Nedjelja, 22. veljača 2026.**

PLAN IZLETA:

- 6:50** - Okupljanje sudionika na južnom parkiralištu ispred Gradskog poglavarstva
7:00 - Polazak autobusa prema Hr. Kostajnici
8:45 - Pauza za okrepu (*Hrvatska Kostajnica*)
- Dalje nastavak Planinarsko- kulturološke ture, dinamika ovisno o stanju na terenu.
13:00 – Gvozdansko, uspon preko Stražbenice do utvrde. Spust do autobusa i nastavak puta za Zagreb uz kraću pauzu u Glini.
Moguć obilazak značajnijih povijesnih detalja.
Povratak u Zagreb u oko 20 sati

Planinarska tura

Polazak iz Zagreba uz kraće zaustavljanje na kavi ili čaju u Kostajnici. Ovisno o stanju na terenu nastavljamo do Gvozdanskog ili skrećemo do starog grada Zrina, kraći uspon i obilazak utvrde, i pogleda na Banovinu i susjednu B i H. Nakon kraćeg obilaska uživanja u vidicima nastavak puta jugozapadno prema Gvozdanskom. Iz sela Gvozdansko obilazak planinarske ture, uspon preko Stažbenice do utvrde Gvozdansko, te spust do autobusa. Po povratku u autobus preko Gline i Petrinje povratak za Zagreb. Moguća kraća pauza za okrijepu u Glini i moguć posjet značajnih točaka naše baštine povezane s Banom J. Jelačićem, Mihanovićem i Runjaninom.

Predviđeno trajanje hodnje: cca 3 - 5 h, (opcija 3+1+1); cca 8,5 km, visinska razlika: uspon 500 m.
(Ovisno o stanju na terenu, opcija: +1 h (Zrin Točka 2) i +1 h (Glina Točka 3). Ove opcije na putu nisu obavezne za hodnju svih polaznika, moguć drugi izbor.)

Zahtjevnost izleta-ture: K1 (lagano) T1 (ne zahtjevno)

Oprema: Planinarske cipele i druga planinarska oprema prilagođena vremenskim uvjetima

Obavezni dokumenti: osobna, zdravstvena i planinarska iskaznica s markicom za 2026. godinu

Prehrana-info polaznicima: iz ruksaka, okrijepa moguća u objektima uz put uz individualno plaćanje pružatelju usluge (Hrvatska Kostajnica ili Glina)

Udio-prilog u trošku izleta (Prijevoz): 20 € na bazi 20 putnika

Prijave i informacije: kod vodiča Anton Bikić - 098 202 254 ili Marijan Ruškač - 098 928 5443; u prostorijama HPD „Zagreb-Matica“ utorkom od 19:00 do 20:00, ili mail: anton.bikic@gmail.com

Organizator : HPD "Zagreb-Matica"

OKRENI

Napomena: Odazivom na izlet svaki pojedinac potvrđuje da ispunjava zdravstvene i psihofizičke uvjete za sigurno sudjelovanje na istom, da izletu pristupa na osobnu odgovornost i sa potrebnom opremom, te da će se u skladu s planinarskom etikom pridržavati plana izleta, odluka i uputa vodiča. Vodič ima pravo izmjene programa izleta, s obzirom na objektivne okolnosti na terenu.

Kratki OPIS Planinarsko-kulturološke ture: Zrinska Gora je gorsko područje u RH, u Sisačko-moslavačkoj županiji, a prostire se na preko 30.000 ha na teritoriju između gradova Gline, Petrinje i Hrvatske Kostajnice, te općina Dvor i Donji Kukuruzari. Nažalost, danas je zaobilaze svi glavni prometni pravci, zbog čega je Zrinska gora i danas relativno nepoznata i izolirana. Područje Zrinske gore pokriveno je prostranim kompleksima šuma, kojima gospodari državna tvrtka Hrv. Šume, dok se privatne šume nalaze uz naselja. Preostalu površinu, najvećim dijelom, čine travnjaci, livade i pašnjaci. Područje je bogato rijekama i izvorima, spada u tri najbogatije regije u HR po zalihama pitke vode. Gotovo cijelo područje Zrinske gore pod zaštitom je međunarodne mreže Natura 2000. Zrinska gora, niska planina u Banovini, ima najviši vrh Piramida (Priseka; 616 m). Leži južno od Petrinje, između Une i Gline. Građena je od škriljevaca, pješčenjaka i konglomerata, te je prekrivena naslagama. U prošlosti su se iskorištavala rudna ležišta srebra, olovo, cink. Zapadnim dijelom prolazi cesta Glina – Bosanski Novi. Na južnim padinama nalaze se par srednjovjekovnih gradova, koji su imali veliko značenje u obrani od upada i osvajanja vojske Osmanskog carstva (Zrin, po kojem su se Šubići nazivali Zrinskim, Pedalgrad, Gvozdansko, Kostajnica, Novi i dr.). Kulturno-povijesno bogata arheološka baština obuhvaća utvrde, stare gradove i tradicijsko graditeljstvo. Nažalost planinarski, turistički, pa i općenito malo poznato područje, to je Banovina. Planinarske staze i putevi su relativno loše ili nikako označeni.

Utvrd Gvozdansko,

nekada moćna utvrda u posjedu plemićke obitelji Zrinski, bila je važna u obrani od Osmanlijskog Carstva u 16. st.

Gvozdansko se spominje 1488. god. kao posjed obitelji Zrinskih, koji su tu imali vlastitu kovnicu novca te bogate rudnike željeza i srebra.

U vrijeme osmanlijskih osvajanja kao i niz drugih utvrda bilo je na strateški važnom putu turske provale. Mnoge utvrde su već bile pale.

Podno grada utaborila se vojska od 10.000 turskih napadača, zajedno s vlaškim četama. Opsadom utvrda je bili odsječeni od slobodnog dijela Hrvatskog Kraljevstva i nisu imali logistike. Pomoć u ljudstvu nije stigla tijekom opsade, niti pomoć u hrani, a zalihe su bile potrošene.

Tijekom višemjesečne opsade Osmanlijske vojske, utvrdu je branilo oko 300 branitelja, 50-ak vojnika Zrinskih i 250 seljaka, rudara i žena s djecom. Pod zapovjedništvom kapetana Damjana Doktorovića, Jurja Gvozdanovića, Nikole Ožegovića, i Andrije Stepšića.

Ferhad-paša na Božić 25. prosinca 1577. god. uputio braniteljima ponudu da se predaju, što su branitelji odbili.

Te noći u siječnju 1578. god., zima je bila izuzetno jaka, drveće je pucalo od hladnoće, a dio stoke koja se našao na otvorenom počeo je ugibati. U zoru 13. siječnja 1578. Ferhat-paša je zapovjedio svojoj vojsci pokret prema snijegom zametenoj utvrdi. Provalili su gradska vrata i pronašli smrznuta tijela. Vojnici i svi stanovnici utvrde — muškarci, žene i djeca, mjesecima bez dovoljno hrane, vode i ogrjeva, ostali su zaleđeni u junačkoj obrani Gvozdanskog.

Gvozdansko je postalo simbol junaštva, hrabrosti i otpornosti, odolijevajući opsadi, jer su prije umrli nego se predali bez borbe - što je po mnogima ostalo jedan od najdirljivijih trenutaka hrvatske povijesti. Ova bitka, **uz bitku za Siget** 1566. god. u kojoj su se istaknule hrvatske postrojbe pod vodstvom Nikole Šubića Zrinskog, zauzima posebno mjesto u hrvatskoj vojnoj povijesti.

